

Republika Srbija
MINISTARSTVO PROSVJETE,
NAUKE I TEHNOLOŠKOG RAZVOJA
Datum: 23.03.2020. godine
Beograd
Nemanjina 22-26

PREDŠKOLSKA USTANOVA
- direktoru -

PREDMET: Odgovor sistema predškolskog odgoja i obrazovanja u vrijeme trajanja epidemije KOVID-19

Poštovani/a,

U kontekstu aktuelnog vanrednog stanja i kontinuiranih napora Vlade Republike Srbije da se koordiniranim provođenjem sveobuhvatnih preventivnih mjera što je moguće više spriječi daljnje širenje virusa COVID-19, u situaciji prekida redovnog rada predškolskih ustanova, Ministarstvo prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja (u saradnji sa partnerskim institucijama, organizacijama i strukovnim udruženjima), polazeći od mjera i odluka Vlade Republike Srbije, dopisa Ministra prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja broj: 610-00-0286/2020-07, od 18. 3. 2020. godine i redovno prateći aktuelne informacije, razmotrilo je korake i aktivnosti koje je potrebno poduzeti na nivou predškolske ustanove i sistema predškolskog odgoja i obrazovanja u cjelini **u cilju obezbjeđivanja odgovornog, kompetentnog i pravovremenog odgovora na kompleksne izazove sa kojima se u ovom trenutku suočava obrazovni sistem i naše društvo u cjelini.**

Kako bi se obezbijedila mobilizacija i konstruktivno angažiranje svih raspoloživih resursa u sistemu predškolskog odgoja i obrazovanja i pružila potpora profesionalnom povezivanju i osnaživanju pojedinaca, ustanova i sistema, naši zajednički prioriteti u narednom eriodu odnose se na sljedeće grupe aktivnosti:

- 1. aktivnosti u vezi sa očuvanjem zdravlja i bezbjednosti ljudi;**
- 2. aktivnosti podrške porodicama sa djecom predškolskog uzrasta** kako da obezbijede uvjete za normalno funkcioniranje, učenje i razvoj djece u situaciji vanrednog stanja i kućne izolacije;
- 3. aktivnosti podrške profesionalnom povezivanju, umrežavanju i razmjeni iskustava praktičara** u funkciji istraživanja, zajedničkog učenja i unapređivanja kompetencija.

Ad. 1. Aktivnosti u vezi sa očuvanjem zdravlja i bezbjednosti ljudi predstavljaju glavni prioritet, a njihovo provođenje od strane javnih službi potrebno je planirati i ostvarivati u

skladu sa mjerama i odlukama Vlade Republike Srbije, instrukcijama, zahtjevima i uputstvima nadležnih tijela i službi koje se prate na dnevnom nivou.

Prioritet je ostvarivati stalnu komunikaciju sa jedinicom lokalne samouprave i kriznim štabovima formiranim na lokalnom nivou – pratiti instrukcije i, po potrebi, **raspoložive ljudske resurse staviti na raspolaganje u cilju provođenja aktivnosti zaštite života, zdravlja i bezbjednosti stanovništva u situaciji vanrednog stanja**, a u skladu sa članom 52. Zakona o odbrani (Službeni glasnik RS“, br. 116/07, 88/09 – dr. Zakon, 10/15, 36/18).

Budući da prekid redovnog rada predškolskih ustanova ne znači prestanak aktivnosti usmjerenih na podršku dobrobiti, učenju i razvoju djece predškolskog uzrasta, Plan prioriteta Ministarstva prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja sadrži različite aktivnosti koje, vodeći računa o dnevnom i sedmičnom opterećenju zaposlenih u okviru četrdesetosatne radne sedmice, operativno razrađuje svaka predškolska ustanova.

Ad. 2. Aktivnosti podrške porodicama sa djecom predškolskog uzrasta da u uvjetima vanrednog stanja i kućne izolacije (što su trenutno realno postojeće okolnosti), obezbijede povoljnu psihološku klimu i podržavajući, prisne odnose, organiziraju podsticanju sredinu i uvjete za dobrobit djece i učenje kroz zajedničku igru djece i roditelja;

Ciljevi:

1. Podrška dobrobiti djece i njihovim porodicama.
2. Podrška porodicama da obezbijede uvjete za kontinuirano učenje kroz igru.

Porodica je primarni i najvažniji odgajatelj djece i predstavlja prvi kontekst u kojem se odvija dječije učenje i razvoj, a uloga sistema institucionalnog predškolskog odgoja i obrazovanja (i u trenutnim okolnostima prestanka redovnog rada vrtića) je da podrži porodicu u ostvarivanju njihove odgojne funkcije, da sa njima gradi otvorenu komunikaciju i dijalog i ponudi im informacije, savjetodavnu pomoć, ideje i prijedloge za uzajamno povezivanje, zajedničko učešće djece i odraslih u različitim životno-praktičnim aktivnostima i igri.

Na nivou predškolske ustanove, vrtića i odgojne skupine to podrazumijeva set aktivnosti:

Direktor:

Kratkoročno (do prvog aprila):

- Sa stručnim tijelima ustanove izrađuje operativni plan rada ustanove za organizaciju aktivnosti podrške porodicama, provođenje i praćenje zajedničkih aktivnosti djece, roditelja i odgajatelja i izgradnju zajednice u uvjetima vanrednog stanja;
- Definira kanale komunikacije, informiranja i izvještavanja kako unutar ustanove, tako i sa roditeljima (koji su najdostupniji roditeljima i odgajateljima);
- Objedinjuje podatke o zaposlenima (med. sestre, odgajatelji, stručni saradnici i saradnici), koji sadrže i e-mail adresu zaposlenog, radi ostvarivanja neophodne komunikacije sa zaposlenim u situaciji obavljanja radnih zadataka u prostorijama ustanove ili od kuće, u vrijeme vanrednog stanja;
- U slučaju da internet nije dostupan svim roditeljima (posebno u manjim mjestima i seoskim sredinama) obaveza direktora i odgajatelja je objava informacija na mjestu koje

je direktno dostupno korisnicima (na vanjskim oglasnim tablama vrtića, ili na objektima u lokalnoj zajednici).

Dugoročno (nakon prvog travnja):

- Organizira redovno i pravovremeno informiranje zaposlenih i porodica o svim važnim aspektima rada ustanove u kriznoj situaciji;
- Organizira i prati aktivnosti zaposlenih u ostvarivanju posebnih oblika odgojno-obrazovnog rada u uvjetima socijalne izolacije, u skladu sa operativnom planu;
- Ostvaruje saradnju sa lokalnim medijima u cilju povećanja dostupnosti informacija za što veći broj djece i porodica - sa informacijama i idejama za kvalitetno stvaranje prilika za zajedničko druženje, igru i aktivnosti djece i roditelja u kućnim uvjetima.

Stručni saradnici:

Kratkoročno (do prvog aprila):

- Učestvuju u izradi operativnog plana i definiranju strategija, kao i kanala komunikacije, informiranja i izvještavanja unutar ustanove, kao i sa porodicama;
- Pripremaju i odgajateljima dostavljaju smjernice o komunikaciji sa djecom i porodicama u novonastaloj situaciji.

Dugoročno (nakon prvog aprila):

- Organiziraju formiranje zajednice profesionalne potpore i učenja među odgajateljima, kao i sa porodicama;
- Organiziraju *on-line* podršku porodicama: savjetovalište za roditelje, pripremaju i distribuiraju materijale odgajateljima i roditeljima: korisne informacije o kulturnim programima za djecu na različitim medijima, o načinima organiziranja vremena, načinu razgovora sa djecom o korona virusu i odgovarajućim resursima - (npr. slikovnica o koroni na srpskom i na drugim jezicima);
- Organiziraju, prate razmjenu i vrše odabir (unutar ustanove) prijedloga zajedničkog učešća djece i odraslih u različitim životno-praktičnim aktivnostima i igri;
- Koordiniraju i prate aktivnosti odgajatelja, prikupljaju i analiziraju izvještaje odgajatelja o tome što su ponudili porodicama, kakav je stupanj njihove uključenosti, kako se ostvaruje razmjena sa porodicama, koji su prijedlozi i pitanja roditelja i slično; Pripremaju i odgajateljima distribuiraju stručnu literaturu i smjernice u vezi sa ostvarivanjem komunikacije sa porodicom i zajedničkim aktivnostima u postojećim uvjetima;
- Pripremaju jednostavne formate za evaluaciju i izvještavanje odgajatelja o poduzetim aktivnostima (koje su to predložene aktivnosti/sadržaji; reakcije roditelja; reakcije djece);
- Razmjenjuju materijale i ideje sa stručnim saradnicima drugih ustanova (vodoravna razmjena), kako bi najkvalitetnije materijale učinili dostupnim odgajateljima i roditeljima.

Odgajatelji:

Kratkoročno (do prvog aprila):

- Formiraju *on-line* zajednicu podrške i razmjene sa porodicama iz svoje odgojne skupine za smisleno organiziranje vremena i aktivnosti u uvjetima izolacije roditeljima sa djecom (npr. *Viber*, *Facebook* i sl. grupe), dogovarajući sa roditeljima njima najpristupačniji kanal komunikacije;
- Na dnevnom nivou pripremaju prijedloge zajedničkih aktivnosti roditelja sa djecom u kućnim uvjetima i šalju ih porodicama dogovorenim načinom komunikacije;

Dugoročno (nakon prvog aprila):

- Pripremaju/prave izbor materijala za slanje roditeljima /djeci;
- U okviru svoje mini zajednice učenja (sa sobnom kolegicom i odgajateljima iz vrtića i stručnim saradnicima) razmjenjuju, analiziraju i unapređuju prijedloge prije upućivanja ka porodici;
- Na dnevnom nivou šalju materijale porodicama preko dostupnih kanala komunikacije;
- Potiču povezivanje i razmjenu iskustava djece i njihovih porodica na nivou svake odgojne skupine poštujući načelo dobrovoljnosti u pogledu učešća porodica (npr. unutar *Viber* grupe roditelji i djeca postavljaju/razmjenjuju snimke i fotografije učešća u različitim igrama i aktivnostima, produkte aktivnosti, daju prijedloge igara i priča za djecu, informacije o kulturnim sadržajima na medijima namijenjenih djeci, informacije i ideje o korištenju različitih digitalnih platformi za povezivanje i komunikaciju (uzajamno, sa članovima šire porodice i prijateljima);
- Informiraju roditelje o kanalima, platformama, poveznicama i terminima koji su na nacionalnom nivou dostupni roditeljima - prijedlozi ideja za zajedničko učenje kroz igru;
- Na sedmičnom nivou dostavljaju izvještaje o realiziranim aktivnostima, kao i evidenciju o broju djece/podrođica koje su obuhvaćene aktivnostima – rukovoditelju objekta, koji objedinjene sedmične izvještaje dostavlja stručnim saradnicima, odnosno direktoru;

Ad. 3. Aktivnosti potpore profesionalnom povezivanju, umrežavanju i razmjeni iskustava praktičara u funkciji istraživanja, zajedničkog učenja i unapređivanja kompetencija.

Ciljevi:

1. Izgradnja zajednice učenja praktičara – kroz povezivanje pojedinaca i ustanova razmjenom iskustava i zajedničkim istraživanjem;
2. Razvijanje kompetencija praktičara za:
 - osnaživanje porodica kao primarnog odgajatelja djece i pružanje psihološke podrške djeci i porodicama u krizi;
 - pružanje podrške dobrobiti djece i porodicama u uvjetima vanrednog stanja – realno postojećeg stanja;
3. Razvijanje digitalnih kompetencija odgajatelja u funkciji kvalitetne i kontinuirane komunikacije sa porodicama, i u funkciji ostvarivanja kontinuiranog profesionalnog razvoja uz korištenje digitalnih tehnologija;
4. Podrška jačanju kompetencija odgajatelja i stručnih saradnika za razvijanje savremenih pedagoških pristupa u radu sa djecom (a u susret obukama za primjenu novih Osnova programa predškolskog odgoja i obrazovanja);

Na nivou predškolske ustanove, vrtića i odgojne skupine to podrazumijeva set aktivnosti:

Direktor:

Kratkoročno (do prvog aprila):

- Mobilizira tim za stručno usavršavanje na nivou ustanove. S timom izrađuje operativni plan koji će omogućiti da se korištenjem dostupnih kanala komunikacije gradi zajednica podrške i učenja u funkciji ostvarivanja postavljenih ciljeva;
- Formira zajednice učenja različitih formi (na nivou odgojne skupine, na nivou vrtića i nivou ustanove);
- Definira kanale komunikacije i informiranja o oblicima i mogućnostima stručnog usavršavanja u vrijeme vanrednog stanja, kao i izvještavanja o njegovoj realizaciji;
- Organizira obuke internog stručnog usavršavanja na temu digitalizacije za sve praktičare.

Dugoročno (nakon prvog aprila):

- Organizira i prati interno i eksterno stručno usavršavanje zaposlenika;
- Ostvaruje saradnju sa direktorima drugih PU, nadležnom školskom upravom, strukovnim udruženjima, Zavodom za unapređivanje obrazovanja i odgoja;

Stručni saradnici:

Kratkoročno (do prvog aprila):

- Učestvuje u izradi operativnog plana, definiranju kanala komunikacije i različitih oblika učenja kroz vodoravne razmjene praktičara unutar ustanove;
- Pripremaju i odgajateljima dostavljaju materijale, smjernice/podsjetnike o komunikaciji sa djecom i porodicama u novonastaloj situaciji oslanjajući se na snage porodice, kao i prilike da se u kriznoj situaciji porodica osnaži strategijama zajedničke igre, građenja odnosa povjerenja između djece i roditelja/članova porodice, uzajamne emocionalne podrške i učešća u dnevnim rutinama, obavezama, autentičnim događajima, kao situacijama učenja.
- Učestvuje u organiziranju obuka i aktivnosti koje kroz vodoravnu razmjenu doprinose razvoju različitih kompetencija, a posebno digitalnih kompetencija odgajatelja (korištenje interneta, e-maila, kao i programa *Word*, *Excel*, *Power Point*, programi za obradu foto i video materijala, aplikacije za timsko povezivanje i timski rad – zajedničke sastanke i razmjene) a u skladu sa raspoloživim *on-line* resursima i informacijama koje dobiju od nadležnih institucija (MPNTR, ZUOV).

Dugoročno (nakon prvog aprila):

- Organiziraju i učestvuju u formiranju zajednice učenja među praktičarima;
- Pripremaju i odgajateljima distribuiraju stručnu literaturu i smjernice u vezi sa planiranjem odgojno-obrazovnog rada u novonastalim uvjetima;
- Pripremaju planove stručnog usavršavanja u skladu sa postavljenim ciljevima, vodeći računa o radnom opterećenju u okviru 40-satne radne sedmice;
- U saradnji sa rukovodiocem objekta, pripremaju formate/obrasce za praćenje uključenosti i aktivnosti praktičara u okviru organiziranih oblika stručnog usavršavanja;
- Potiču reflektivnu praksu u različitim zajednicama učenja tokom učešća u različitim oblicima stručnog usavršavanja;

- Organiziraju obuke kojima se unapređuju digitalne kompetencije zaposlenih (prije obuke provjeriti kompetencije zaposlenih sa dva do tri jednostavna zadatka);
- Koordiniraju i prate aktivnosti odgajatelja; prikupljaju i analiziraju izvještaje odgajatelja o realiziranim aktivnostima sa djecom i porodicama;
- Informiraju i uključuju praktičare u oblike stručnog usavršavanja koja se planiraju na nacionalnom nivou, a koja se odnose na razvoj kompetencija koje pripremaju praktičare za nov programski koncept;
- Na nivou ustanove prikupljaju produkte praktičara u vezi sa proučavanjem/praćenjem ponuđenih stručnih materijala (priručnika, vodiča, stručne literature i drugih stručnih materijala), organiziraju i moderiraju zajedničku refleksiju određenog materijala;

Odgajatelji:

Kratkoročno (do prvog aprila):

- Formiraju *on-line* zajednicu učenja odgajatelja različitog obuhvata, npr. iz svoje odgojne skupine, vrtića i ustanove (*Viber* grupe...);
- Proučavaju i raspravljaju sa kolegama literaturu u vezi sa osnaživanjem porodice, pružanjem podrške porodici da podrže dobrobit djece kroz organizaciju zajedničke igre, istraživanja i učenja, kao i korištenjem raspoložive digitalne tehnologije u komunikaciji sa roditeljima;

Dugoročno (nakon prvog aprila)

- U okviru svoje mini zajednice učenja (sa sobnom kolegicom i odgajateljima iz vrtića) uključuju se u različite oblike internog i eksternog stručnog usavršavanja elektroničkim putem; Vrše analizu i vrednovanje dostupnog materijala;
- U skladu sa rezultatima samoevaluacije svojih profesionalnih kompetencija prave lični plan stručnog usavršavanja za naredni period, a u odnosu na dostupne resurse;
- Vode evidenciju o svom stručnom usavršavanju, koja podrazumijeva i refleksiju na materijal koji je proučavan; Pripremaju izvještaje o realiziranim aktivnostima stručnog usavršavanja i elektronskim putem ih dostavljaju na dogovorenom nivou direktoru i stručnom saradniku.

Direktor predškolskih ustanova upućujemo na komunikaciju sa nadležnim školskim upravama, kao i jedinicama lokalne samouprave u vezi sa svim pitanjima koja se odnose na komunikaciju, obavještanje, planiranje i ostvarivanje rada predškolske ustanove u vrijeme trajanja vanrednog stanja i epidemije COVID-19.

Napominjemo da su direktori dužni obezbijediti redovno praćenje elektronske pošte, kao i redovno ostvarivati saradnju sa kriznim štabovima na nivou lokalne samouprave.

Očekujemo da će predškolske ustanove odgovorno pristupiti planiranju aktivnosti u vezi sa definiranim prioritetnim područjima djelovanja sistema predškolskog odgoja i obrazovanja u novonastaloj situaciji.

S poštovanjem,

MINISTAR
Mladen Šarčević